

Region Nordjylland
Jacob Frydkjær Winde
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

Kystdirektoratet
J.nr. 24/01159-6
Ref. Søren Mikael Brandt-
Møller
25-03-2024

Afslag til indvinding af råstoffer ved Lild Strand i Thisted Kommune inden for klitfredningslinjen

Ansøgning

Region Nordjylland har anmodet om en udtalelse fra Kystdirektoratet i forlængelse af, at Regionen har modtaget en anmeldelse om ikke-erhvervsmæssig indvinding af ral på Lild Strand i Thisted Kommune, som Regionen skal tage stilling til efter bestemmelserne i råstofloven. Kystdirektoratet har særskilt d. 23. februar 2024 fremsendt en kystteknisk udtalelse til Regionen, hvorefter Regionen har bedt om Kystdirektoratets stillingtagen til indvindingen efter naturbeskyttelseslovens § 8 om klitfredede arealer.

Der er således ansøgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til årlig indvinding af ca. 500 m³ ral årligt på et ca. 2.400 m² stort areal inden for klitfredningslinjen på ejendommene matr. nr. 4an og 4k, begge Lund By, Lild i Thisted Kommune. Se figur 1 længere nede.

Afgørelse

Kystdirektoratet meddeler afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, samt klitfredningsbekendtgørelsens² § 1, jf. § 4, til det ansøgte.

Der kan læses mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

En klagevejledning kan ses i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

Redegørelse for sagen

Anmeldelsen af råstofindvinding vedrører ikke-erhvervsmæssig indvinding af ca. 500 m³ ral årligt på et ca. 2.400 m² stort areal. Ønsket om indvinding af ral er afstedkommet af et vilkår i en tilladelse til kystbeskyttelse (skråningsbeskyttelse af sten) fra Thisted Kommune om, at der årligt skal ske en sandfodring ud for skråningsbeskyttelsen som kompensation for de mængder materiale, der årligt borteroderes ved stormvejr.

Anmeldelsen er fremsendt af fire private borgere med boliger netop ud til den nævnte skråningsbeskyttelse – matr. nr. 4ak, 4ev, 4al og 4dy, alle Lund By, Lild (se figur 1). Borgerne har anmodet om at anvende på stedet forekommende ral i stedet for sand. Planen er, at der på et gunstigt tidspunkt graves ral inden for det røde markerede felt på nedenstående kort (figur 1), og dette ral lægges igen inden for det røde felt helt op ad skråningsbeskyttelsen. Aktiviteterne er således lokaliseret til de to matrikelnumre 4an og 4 k, begge Lund By, Lild.

Figur 1. Ortofoto 2023.

De orange skraverede områder markerer klitfredede arealer. Selve strandbredden er dog også omfattet af bestemmelserne om klitfredning, selvom den ikke er markeret med signaturen for klitfredning. De sorte streger markerer de øvrige vejledende matrikelstel. Det ansøgte areal til indvinding af ral er tegnet med et rødt polygon.

Den 23. februar 2024 har Kystdirektoratet efter anmodning fremsendt følgende udtalelse til Region Nordjylland omkring de kysttekniske forhold:

Kystdirektoratet har modtaget høring vedr. anmeldelse om ikke-erhvervsmæssig råstofindvinding (ral) ved Lild Strand, Thisted Kommune. Det oplyses i anmeldelsen, at formålet er at fodre en kystbeskyttelse, hvilket er et vilkår i kommunens tilladelse til en skråningsbeskyttelse af 4. juni 2019. En skråningsbeskyttelse fastholder materialet i skrænten, som den bygges op ad, så denne ikke kan nedbrydes. Det betyder, at kysten ikke længere får tilført sediment fra skrænten,

og derfor bliver kystens profil stejlere foran og nedstrøms for skråningsbeskyttelsen. Kystdirektoratet vurderer i den konkrete høring, at kysten heller ikke får tilført mere sediment ved at flytte ral fra strandbredden og op på skråningsbeskyttelsen.

Kystdirektoratet vurderer også, at naturligt forekommende ral på stranden styres af bølger og strøm, hvilket er det naturlige på en kyststrækning. Kystdirektoratet har endvidere vurderet, at denne naturlige dynamik foregår over en længere strækning, og en lokal omfordeling kan derfor have konsekvenser andre steder på kysten. Materialet kan eksempelvis komme til at mangle nedstrøms på strækningen, og dermed skabe øget erosion på naboejendomme. En omfordeling af naturligt opskyllet materiale er derfor oftest ikke hensigtsmæssig.

Derudover er det Kystdirektoratets vurdering, at en tilladelse til flytning af ral må antages at kunne skabe præcedens og derved give andre ejere af fast ejendom en berettiget forventning om at kunne opnå tilladelse i lignende tilfælde.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 16, *Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg*) ligger ca. 200 m mod øst. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 16.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Kystdirektoratet ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte er et klitfredet areal og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 8.

Ifølge flere afgørelser prøvet i Miljø- og Fødevareklagenævnet lægges der i vurderingen af sager om råstofgravning i strand- eller klitfredningszonen stor vægt på råstofplanlægningen som en del af regionplanlægningen. Råstofindvinding bør fortrinsvis foregå inden for de i planlægningen udlagte indvindingsområder. Uden for de udpegede områder vil en tilladelse derfor forudsætte en særlig begrundelse.

Der er således en vis praksis for at dispensere fra bestemmelserne om strandbeskyttelse og klitfredning til erhvervsmæssig råstofindvinding i udpegede råstofgraveområder for den del af graveaktiviteten, der befinder sig i klitfrednings- eller strandbeskyttelseszonen – især hvis aktiviteten vil foregå i den udvidede beskyttelseszone og forudsat, at der ikke er helt særlige landskabelige interesser, der taler imod dispensation.

I det konkrete tilfælde er der ikke tale om erhvervsmæssig råstofindvinding, ligesom området ikke er udpeget til råstofgraveområde i Regionens gældende Råstofplan 2016. Med henvisning til den fremsendte kysttekniske udtalelse af 23. februar 2024 er der en risiko for, at en lokal omfordeling af ral i det ansøgte område kan medføre øget erosion nedstrøms kyststrækningen på naboejendomme – altså en uhensigtsmæssig landskabelig ændring.

Endelig vil en dispensation til det ansøgte efter Kystdirektoratets vurdering kunne medvirke til at skabe en uheldig præcedens i lignende tilfælde. Samlet set vurderes det ansøgte således ikke at rumme et særligt tilfælde, efter hvilket der kan dispenseres fra klitfredningen til tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1.

Kystdirektoratet meddeler på denne baggrund afslag til den ansøgte råstofindvinding.

Med venlig hilsen

Søren Mikael Brandt-Møller
sombr@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Thisted Kommune, teknisk@thisted.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Thy, thy@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordvest v/ Jørn Schjötler, nordvest@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Thisted, thisted@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens⁴ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁵ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 16, Løgstør
Bredning, Vejlerne og Bulbjerg**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 16		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Havlampret (1095)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	Spættet sæl (1365)
	Damflagermus (1318)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Havlampret (1095) er ikke til stede i Natura 2000- område nr. 16. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))